

ЗОРНИЦА

ЕВАНГЕЛСКО ПЕРИОДИЧЕСКО СПИСАНИЕ.

18,450

ГОД. 4.

ЦАРИГРАДЪ, ЯНУАРИЙ 1868.

БРОЙ 1.

НОВОГОДИШНЫ ПОЗДРАВЛЕНИЯ.

Слѣдъ едно отсутствіе повече отъ годинѣ врѣме въ което много ся трудихмы много пѣтувахмы и много опасности прѣминѣхмы по море и по сухо, осещамы сега еднѣ живѣ и сѣрдечнѣ благодарность къмъ Бога, който ны покровителствува и ни даде да почнемъ пакъ редовнѣ-тѣ си работѣ и да уловимъ перо за обыкновенны-тѣ си съчиненія въ *Зорницѣ-тѣ*. И тѣй като поздравяваме чрѣзъ стѣлпове-тѣ на тойзи листъ всички-тѣ си читатели и имъ пожелаемъ честитѣ и благополучнѣ Новѣ годинѣ, не можемъ да не запишемъ и нѣкои си мысли които имамы въ умъ-тѣ си относително на сегашно-то врѣме.

Стѣпваме, тѣй да речемъ, на прагъ-тѣ на еднѣ новѣ годинѣ. Ветха-та година си отиде и нѣма вече да ся върне. Тя отиде при Бога и отнесе смѣткѣ-тѣ на наши-тѣ дѣла, и добры и злы. Каквото е станѣло прѣзъ годинѣ-тѣ станѣло е и ный нѣма какво да направимъ освѣнъ да просимъ Божіе-то благословеніе на добро-то което смы искали да сторимъ, и прощеніе отъ него за грѣшки-тѣ и прѣстѣпленія-та въ които смы паднѣли прѣзъ годинѣ-тѣ която ся свърши. Още да гледамы за напрѣдъ и да ся трудимъ прѣзъ тѣзъ годинѣ дано направимъ по много добро отъ колкото можехмы да направимъ прѣзъ минѣлѣ-тѣ годинѣ. Опытность-та нека ни бѣде учитель, и отъ несполуку-тѣ и грѣшки-тѣ, и безумія-

та на минѣло-то нека земемъ урокъ да ся умудряваме за бѣдѣщее-то.

Като испитамы естественнѣ-тѣ исторіѣ намѣрваме че е една славна дарба въ чловѣка това дѣто той отлича отъ други животны и има надъ тѣхъ прѣимущество-то, че той знае да ся ползува отъ опытность-тѣ и тѣй отъ вѣкъ на вѣкъ и отъ годинѣ на годинѣ той напрѣдува въ знаніе-то и въ искусство-то. Всемудрый Сыздатель така е отредилъ щото чловѣческо-то знаніе и чловѣческа-та наука, и чловѣческо-то искусство да сѣ постепенны. Съ първо-то опытваніе не е станѣло ни едно отъ изобрѣтенія-та които сега улесняватъ разны-тѣ художества по свѣтъ-тѣ, но тѣ сѣ плодъ на много мысленіе и много опытванія.

Инакъ е съсъ животны-тѣ. Тѣ като сѣ лишены отъ разумъ и разсѣжденіе, не показватъ това напрѣдуваніе въ знаніе-то. Напримѣръ птички-тѣ днесъ правятъ гнѣзда-та си сѣщо тѣй както сѣгы правила прѣди потопъ-тѣ. Нѣма никакво напрѣдваніе, и не имъ трѣбва, защото Богъ изведнѣжъ е далъ на тѣхъ онова съвършенство колкото за допълненіе-то на нужды-тѣ имъ, което чловѣкъ може да постигне само слѣдъ много повторены опытванія. Чловѣку Богъ не е далъ тѣзи природнѣ дарбѣ, но на мѣсто неѣ далъ е единъ духъ на испытваніе, духъ който разсѣжда и сравнява и тѣй отъ едно малко, или слабо и недостаточно начало, умъ-тѣ напрѣдва и постиг-

ва на по съвършено-то.

Неуморимый-тъ тойзи духъ чловѣческій търси все нѣщо ново, нѣщо по добро, нѣщо по съвършено отъ онова което има. Види ся, наистинжъ, че Все-съвършенный Творецъ е прѣдложилъ *съвършенство-то* прѣдъ очи-тъ на чловѣка като цѣль на подвизаванія-та му, както душевно така и тѣлесно и умственно. “Бждѣте съвършени както Отецъ вашъ небесный е съвършенъ.”

Като разгледамы разны-тъ по свѣтъ-тъ, образованы-тъ и необразованы-тъ, намирамы голѣмж рвликж помежду имъ. Но какъ сж стигнали образовани-тъ народи до тойзи степенъ? Изведнѣжъ ли? Не, а съ врѣме, съ трудове и съ опытуване. Тѣ гледать да поправять недостаткы-тъ си, да исхвърлятъ излишны-тъ и овѣхтели-тъ нѣща, между остаткы-тъ отъ минѣло-то врѣме, и да ся държатъ за колкото има между тѣхъ добро, здраво и трайно, съгледватъ други-тъ народы и сравняватъ тѣхно-то състояние, тѣхны-тъ обычаи, и тѣхны-тъ художества и искусства съ съ свои-тъ и кждѣто не намиратъ нѣщо по добро земать го като примѣръ и тѣй усвояватъ добро-то отъ всички-тъ народы. Каква полза бы имало отъ Парижко-то и други подобны изложения които станѣхж, не тая ли? Напротивъ необразовани-тъ народы, както птички-тъ и животинкы-тъ които за шесть хиляды години все тѣй правять гнѣзда-та си и легла-та си, задоволи сж да слѣдувать въ онзи пѣть както сж видѣли отъ бащы-тъ си безъ да понытатъ еднашъ има ли, нѣма ли нѣщо по добро. Земледѣлецъ-тъ имъ слѣдува отъ години на години да употрѣбыва сѣщы-тъ просты и недостаточны орждя какыто праотци-тъ му прѣди три четыри хиляды години сж употрѣбывали. Защо му е да знае други-тъ народы какъ оржтъ земѣж-тъж? Той тѣй ся е научилъ и тѣй знае. Кажи му че съ друго орало по много плодъ ще има и вмѣсто да вършеѡ снопове-тъ съ коніе или диканя, и да затѣкува и пылѣе жито-то ако бы вършѣли съ нѣкой другъ способъ щѣше да спечели петнадесетъ на сто и пр. и пр. Расправи му всичко това но той отговаря, “Азъ тѣй съмъ научилъ отъ бащж си, тѣй и ще слѣдвамъ.” Сжщо може да ся казва и за други-тъ искусства и художества

въ общий-тъ животъ на единъ необразованъ народъ. Всичко остава почти въ първобытно-то си състояние безъ промѣняваніе и безъ напрѣдуваніе.

Онова което видимъ въ народы-тъ, видимъ го и въ частны-тъ чловѣцы. Онзи чловѣкъ който не е по уменъ тѣжъ годинж отъ колкото е былъ прѣди едикъ годинж, нищо не ся е научилъ. Който не ся е ползувалъ отъ опытъ-тъ на минѣло-то за да стане по добрѣ, той на праздно е живѣлъ. Който ся хвали че не промѣнява мнѣнія-та си и както мысли сега така е и всякога мыслилъ, той никакъ не е умѣялъ да поправи погрѣшкы-гѣ си и да ся ползува отъ опытность-тъ на минѣло-то, а ето че отъ него нѣма нищо за което да ся надѣемъ за въ бждѣщее.

Призовавамы читатели-тъ си на таквыи размышленія като приличны за начало-то на едикъ новж годинж. Между веселбы-тъ и взаимны тѣ посѣщенія и поздравленія на това врѣме да не забравимъ колко тѣжны сѣрдца има на които това врѣме не доноси никаквж радость но само едно жалостно припоминуваніе на нѣкой възлюбени пріятели или роднины които прѣзъ годинж-тъ ся сж отдѣлили отъ тѣхъ.

Да не забравимъ и сиромаси-тъ, да имъ подавамы споредъ силж-тъ си за улегченіе на нужды-тъ имъ, като помнимъ думы-тъ Господни “По блажено е да дава нѣкой нежели да пріима.”

Да прѣгледвамы съвѣстно и искрено животъ тѣ си въ годинж-тъж която ся свърши. Обидѣли ли сме нѣкого, волио или неволно? Да гледамы ако е възможно да поправимъ зло-то. Волно или неволно зѣли ли сме нѣщо отъ другою неправедно? Да му го върнемъ. Чрѣзъ злостастіе или чрѣзъ прѣнебрѣженіе останажи ли сме задѣлжени, и имамы ли да давамы на тогожъ и на оногожъ? Да гледамы да платимъ дългове-тъ си. Но ако сж повече отъ силж-тъж ни за да ги исплатимъ изведнѣжъ то да ся трудимъ какъ отъ мѣсець на мѣсець и отъ недѣлжъ до недѣлжъ, по малко да съберемъ за това и никакъ не прѣстанемъ до дѣ не ся всичко издѣлжи честно, и тогажъ за напрѣдъ да бѣгамы отъ дългъ както отъ чумжъ.

Но да не мыслимъ само за тѣзи прѣдѣ чловѣцы-тъ длѣжности а да мыслимъ серіозно и съвѣстно и за душевно-то

си състояніе прѣдъ Бога. Напрѣдуваме ли ва душевно-то знаніе и въ добродѣтель-тѣ? Каквы Християни сме? Живи ли сме или мъртвы? Тѣзи сж практическы питанія.

Дано Богъ ни помогни тѣй да ся ползуваме отъ минѣло-то щото въ бѣдѣще да можемъ да вършимъ нѣщо за челоувѣчество-то, за родъ-тѣ си и за общото просвѣщеніе чрѣзъ благодать-тѣ на Господа Исуса Христа.

ЗА КАЛЕНДАРЫ-ТѢ.

Врѣме-то, въ което слънце-то свършва пѣтуваніе-то си чрѣзъ дванадесетъ-тѣ знакове на Зодіяка, обзема 365 дни, 5 часа, 48 минути и 48 секунды; за това ся нарича *природна, слънечна* или *тропическа* година. А Зодіякъ ся казува фантастическый-тѣ кругъ, който става отъ слънце-то на небе-то въ разстояніе-то на дванадесетъ-тѣ мѣсеца.

Звѣздна година е врѣме-то, което ся изминува отъ минуваніе-то на слънце-то отъ особеннѣ нѣкож неблудящ или недвижимъ звѣздъ до завращаніе-то му пакъ до неѣ; а тя е точно двадесетъ минути и двадесетъ и деветъ секунды по дълга отъ Природнѣ-тѣ или Слънечнѣ-тѣ годинѣ.

Луна-та или мѣсечна-та година ся състои отъ дванадесетъ лунны мѣсецы, сирѣчь онова разстояніе врѣменно, въ което минува луна-та дванадесетъ пѣти разны-тѣ си фазы, или промѣненія.

Обща-та, или *политическа-та* година, която е въ употрѣбеніе между просвѣщенны-тѣ народы, обзема 365 дни три години наредъ; но на всякж четвъртѣ годинѣ, която ся казва *Високосна* или *прѣстѣпна* година, туря ся помежду единъ день *привмѣтнѣтъ* (επιόλιμος) или приложенъ, който става отъ петь-тѣ часа и четиридесетъ и деветъ-тѣ минути, които ся губятъ въ всякж отъ четири-тѣ години, отъ единъ-тѣ до другъ-тѣ Високоснѣ годинѣ. А тойзи скрой го измысли Юлій Кесарь, или Сосигенъ Египетскый математикъ, който му помогнѣ за да поправи Мѣсецословъ-тѣ. И сега ный турямы приложенный-тѣ или привмѣтнѣтый-тѣ день въ край-тѣ на Февруарія, който отъ това прѣзъ високоснѣ-тѣ годи-

нѣ ся състои отъ 29 дни, а общо отъ 28. Кесарь обаче бѣше го турилъ въ мѣсець Мартъ, като брояше шестый-тѣ день отъ Календары-тѣ на този мѣсець дважъ; за това ся и казва Мѣсець *Дисектъ* (двошестенъ), отъ *дисъ* (дважъ) *ектосъ* (шестъ), (Латинскы *Дисектосъ* и по Гръцко произношеніе *Висектосъ* отъ което испорченно-то у насъ Високосенъ), сирѣчь мѣсець който има дважъ шестый-тѣ день. Но споредъ измѣненіе-то на Григорія, четвърта-та година, кога пада въ край-тѣ на едно столѣтіе, не е високосна, освѣнъ ако число-то на години-тѣ е множимо на четири-тѣ, сирѣчь, ако може да ся раздѣли съ четири безъ остатъкъ. Така, 1600-то бѣше високосна година; 1700 и 1800 не бѣхж; 2000 ще бѣде.

Разни отколенни народы по разны начинны пріехж да броятъ врѣме-то отъ пѣтъ-тѣ на слънце-то или на лунж-тѣ; но като намѣрвахж че подраздѣленія-та имъ на врѣме-то не отговаряхж съ реченны-тѣ пѣтица, за избѣгваніе на бъркотіи, опрѣдѣлахж да ся привмѣтнѣтъ нѣкои извъредни дни. Египетска-та година (както ѣхъ употрѣбыва Штолемей) състояше отъ 365 дена, които ся дѣлахж на дванадесетъ мѣсеца, по тридесетъ дни, близу петь привмѣтнѣти дни въ край-тѣ. Египетска-та Природна година ся брояше отъ едно слънечно изгрѣваніе на звѣздѣ-тѣ Сиріусъ, до слѣдующее-то.

Споредъ уставъ-тѣ на Солона, древня-та старогръцка година бѣше лунна, и състояше отъ дванадесетъ мѣсеца, отъ които всякой имаше по тридесетъ и двадесетъ и деветъ дни, едно слѣдъ друго; и на всякой періодъ отъ двадесетъ и деветъ години, третя-та, пета-та, осма-та, одинадесета-та, шестнадесета-та и деветнадесета-та, имахж привмѣтнѣтъ мѣсець; тѣй щото Новолунія-та и Пълнолунія-та да ся завращатъ въ исты-тѣ врѣмена на годинѣ-тѣ.

Древня-та Іудейска година бѣше подобна на старогръцкѣ-тѣ; освѣнъ дѣто ся спогодяваше съсъ слънечнѣ-тѣ годинѣ чрѣзъ приложеніе-то на одинадесетъ, а по нѣкога и дванадесетъ дни, въ край-тѣ; или чрѣзъ привмѣтнѣтъ мѣсець, когато имаше нужда. Най нова-та Еврейска година състои общо отъ дванадесетъ лунны мѣсеца, но по нѣкога отъ трина-

десеть, сирѣчь когато ся привмѣта привмѣтнѣтъ мѣсець.

Турска-та година ся състои отъ дванадесеть лунны мѣсецы по тридесеть и по двадесеть и деветъ дни, единъ слѣдъ другъ; а по нѣкога отъ тринадесеть.

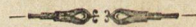
Древняя-та Римска година, както ся утвърди отъ Ромила, бѣше лунна; но имаше само десеть мѣсеца, когдо бѣхъ безредни, и съдържавахъ всички наедно 304 дни; сирѣчь петдесеть дни по малко отъ истиннѣ-тѣ луннѣ години, и шестдесеть и единъ день по малко отъ слънечнѣ-тѣ. Ромилъ приложи изыскваното число дни въ край-тѣ на години-тѣ. А Нума Помпилий приложи два мѣсеца, като направи година-та да ся състои отъ 355 дни; и тѣи нарасти луннѣ-тѣ години съ единъ день, а лиши слънечнѣ-тѣ отъ десеть. Юлій Кесарь, въ разстояніе-то на трете-то си консулство, и когато бѣше Върховній първо-священникъ на Римъ, прѣобрази мѣсецословъ-тѣ, като нареди мѣсецы-тѣ споредъ сегашнѣ-тѣ имъ мѣркѣ, и приложи привмѣтнѣтъ день на всякѣ четвъртѣ години въ мѣсець Февруарія; но понеже него го убихъ, прѣди да тури въ свършено дѣйствіе кроежъ-тѣ си, Императоръ-тѣ Августъ свърши и утвърди това което бѣ наченѣлъ сродникъ-тѣ му. Но и Юліанска-та година, която ся състояше отъ 365 дни и 6 часа, бѣше още погрѣшена; защото ся намѣри единадесеть минути повече дълго, които въ 131 години ся изравняватъ съ единъ день; — отъ това испослѣ станѣ и друго поправаніе на мѣсецословъ-тѣ отъ Папѣ Григорія, на 1582. Отсѣче единадесеть дни, като нарече петнадесетый день четвъртый-тѣ на Октоврія. Измѣненіе-то на тозъ мѣсецословъ пріехъ постепенно разны-тѣ страны на Европейскій материкъ; но въ Руссіи, въ нѣкои мѣста на Швейцаріи, въ Българіи, Гръціи и въобще по вѣсточны-тѣ страны, още ся държи старый-тѣ мѣсецословъ.

Англійскій Сенатъ пріе Григоріанскій скрой едва на 1752, като узакони да ся изоставятъ прѣзъ онѣзи години единадесеть дни; толкозь иматъ силѣ прѣдразждкы-тѣ и между най просвѣщенитѣ народы! На 1800, която бѣше собственно високосна, изостави ся привмѣтанный день; и тѣи между старый и по-

вый мѣсецословъ разлика-та е сега дванадесеть дни.

Тѣи сѣщо и начало-то на години-тѣ не е было никакъ исто-то въ разны вѣкове и страны. Халдеи-тѣ, Египтяни-тѣ, и Иудеи-тѣ, въ всичкы-тѣ си политическы работы, наченвахъ ихъ по есенно-то равенденствіе. Церковна-та година между Иудеи-тѣ, обща-та година на Персы-тѣ, и на Римляны-тѣ во врѣме-то на Ромила, наченвахъ прѣзъ пролѣтъ-тѣ; — начинъ слѣдуванъ до скоро въ нѣкои отъ Италианскы-тѣ бывши държавы. И двѣ-тѣ равенденствія, както и лѣтно-то слѣдствіе, бѣхъ начало на години-тѣ въ нѣкои отъ Гръцкы-тѣ държавицы. Римска-та година, отъ врѣме-то на Нумѣ, наченваше календары-тѣ отъ Януарія; Араби-тѣ и Турци-тѣ смѣтатъ отъ шестнадесетый Юлія; Христіанско-то духовенство отъ по многото народы наченваше испърво години-тѣ отъ двадесеть и петый Марта. *) Тѣзи методѣ слѣдувахъ въ Великѣ Британіи изобщо, и въ политическы-тѣ работы до 1752; отъ коѣто эпохѣ наченва политическа-та ѣ година отъ първый Януарія, освѣнъ въ малко нѣкои обстоятелства, въ които наченва още отъ день-тѣ на Благовѣщеніе; или отъ дванадесеть и петый Марта.

Русско-то Правительство наченѣ да смѣта по години-тѣ отъ Рождество Христово само отъ 1725, а първо-то имъ обыкновеніе бѣше да броятъ отъ създаніе міра.

СМЪРТЬ И СЪНЪ.

Пригърнѣти по братскы, лѣтѣли надъ земѣ-тѣ Ангелъ-тѣ на смъртъ-тѣ и Ангелъ-тѣ на сънъ-тѣ. То было вечеръ и тѣ ся спрѣли на хълмъ-тѣ, не далеко отъ жилища-та на человѣцы-тѣ. Наоколо царувала дълбока тишина. Тихо, въ млчаніе сѣдѣли двама-та благодѣтели гени на человѣчество-то. Настанѣла ношъ-та.

Тогазъ ся повдигнѣлъ на крылѣ-тѣ си Ангелъ-тѣ на сънъ-тѣ и начнѣлъ излека да сѣе наоколо невидимы-тѣ сѣмена на

*) Римска-та Черква наченваше отъ първѣ-тѣ недѣли слѣдъ пълноуніе-то която ся случаваше слѣдъ пролѣтно-то равенденствіе, или ако пълноуніе-то ся случаше въ недѣли, нова-та година наченваше въ сѣщій день.

дремка-тж. Вечерній-тж вѣтрець гы понесль кѣмъ тихы-тѣ жилища на утрудени-тѣ селяны,—сладкѣ сънъ обзѣль жители-тѣ на мирны-тѣ домове: отъ стареца, който ся подпира на тояжка-тж си, до кѣрмаче-то дѣте което лежи въ люлка-тж си, всичко ся наслаждавало на сънъ. Болной-тж забравиль болка-тж си, скѣрбный-тж скѣрбь-тж си, сиромыхъ-тж грыжи-тѣ си.

Като свършилъ работж-тж си, благодѣтельный-тж Ангелъ на сънъ-тж върнѣль ся при тжжний-тж си братъ. — “Когато съмне,” казалъ той, весель и честить, “тогазь человекѣци-тѣ ще ми благодарять, като на пріятель и благодѣтель. О, колко пріятно тѣй невидимо, въ тишинѣ, да прѣскашь благодѣянїя! Колко смы честитый съ тебе, милый брате! Колко е прѣкрасно наше-то назначеніе”!

Така говорилъ дружественный-тж Ангелъ на сънъ-тж. Ангелъ-тж на смърть-тж погледаль на брата си съ горестъ и съзъ блѣснѣли въ неговы-тѣ голѣмы и тѣмны очи. — “Ахъ” реклъ той: “Защо и азъ съ тебе не можъ да ся радвамъ на благодарность отъ человекѣци-тѣ? Жители-тѣ на земѣ-тж мя иматъ и наричатъ най страшень тѣхень врагъ и не пріятель”!

— “О, брате мой,” отговориль Ангелъ-тж на сънъ-тж, “но когато ся пробудять, тѣ не ще ли тя споменѣть съ благодарность и не ще ли ти допрятять благословенія, като на свой пріятель и благодѣтель? Не смы ли ный съ тебе братія и не смы ли посланници на одного и истаго Небеснаго Отца”?

Така говорилъ Ангелъ-тж на сънъ-тж, и двама-та братія ся пригрѣнѣли още по нѣжно.

СИЛА-ТА НА ПРОШКА-ТЖ.

Едного непокорень война, водяхъ твърдѣ често прѣдъ полковника му за прѣстѣпленія, който правѣше и за който той бѣше прѣтърпѣль почти всякой видъ наказаніе. Еднѣжъ негово-то име ся намѣри пакъ въ распись-тж на прѣстѣпници-тѣ. “Какво да ся направи на този непокорень человекъ?” извика чиновникъ-тж.

“Има едно нѣщо което никогаши не му ся е правило, господине,” каза десетникъ-тж. “Що е то,” попыта полковникъ-тж. “Той ни ведѣжъ не е былъ простень

за прѣстѣпленія-та, отговори десетникъ-тж. “Простень”! извика полковникъ-тж; “но ето име-то му е писано мѣжду прѣстѣпници-тѣ.” “Наистинж, Господине, но человекъ-тж самъ не е още прѣдъ Васъ, и Вы можете да заличите име-то му отъ распись-тж.”

Това бѣше наистинж еднѣ новѣ мысль за полковника, и слѣдъ като размысли за малко врѣме, той зарѣча да доведѣтъ человекѣка.

“Какво можешъ да кажешъ за обвиненія-та който наносять противъ тебе,” попыта чиновникъ-тж. “Нищо, господине,” отговори виноватый-тж, “само че ми е жално за това що съмъ сториль.”

“Добрѣ,” отговори полковникъ-тж слѣдъ като му бѣ казалъ нѣкои приличны наставленія, “ный смы рѣшили да тя простимъ.”

Бѣдний-тж человекъ останѣ смаянъ. Очи-тѣ му ся налѣхъ съсъ съзъзы; укротень, смиренъ и умягченъ, отъ тойзи ненадеинъ отговоръ, той плака като дѣте. Като благодари на полковника за благодать-тж му отиде си, и никогашъ вече не намѣрихъ причинѣ да го обвинявать. И тѣй милость и благодать строшихъ онава което най строго-то наказаніе не можѣ да извърши. Така е и съ пълно-то прощеніе и свободнѣ-тж благодать на Евангеліе-то на Господа нашего. Грѣшникъ-тж не чака и не заслужва такавѣ славнѣ благодать, и за това когато усѣти голѣминѣ-тж ѣ, сѣрдце-то му ѣ пригрѣща стопля ѣж и завладѣва ѣж, и когато тя напѣлни душѣ-тж му, цѣлмый-тж му животъ ѣж прѣработка, прѣподава и управлява, за честь-тж и славѣ-тж на Божественный-тж му Искупитель.

ПРИЗНАТЕЛЬНОСТЬ.

Единъ сиромыхъ старецъ който ся занемаваль да сади и да прѣсажда ябълки и другы овощны дѣрвета, попыталъ го нѣкой си тѣй «Защо садишь дѣрвета ты който нѣма да ядешъ отъ плодъ-тж имъ?»

Старець-тж ся исправиль и като ся опрѣль на лизгаръ-тж си казалъ, “Прѣди додѣ не бѣхъ ся родиль азъ на свѣтъ-тж имаше кой да сади дѣрвїя за мене и азъ ядохъ плодъ-тж имъ. Азъ садѣж сега за другы да ядѣтъ та когато умрѣ азъ пакъ бѣлѣгъ-тж на признательность-тж ми да остане.

длъжность-та и вліяніе-то на сестрѣ.

Сестра, ето едно отъ най сладкы-тѣ и най милы-тѣ названія въ языкъ-тъ ни, и което показва сродство-то отъ което произлѣзватъ нѣкои отъ най нѣжни-тѣ и най сърдечны-тѣ сочувствія които услаждаватъ домашный-тъ ни животъ. Нѣма други роднинскы свърскы по силны отъ свърскы-тѣ които ся свързуватъ около срдце-то на една любезнѣ сестрѣ.

Имена-та Братъ и Сестра сж свята на всяко срдце, и онѣзи които стоятъ въ това отношеніе едни кѣмъ други трѣбваше вынжгы да показватъ въ поведеніе-то си сочувственны-тѣ чувства на любовь.

Кой не е видѣлъ примѣры-тѣ на сестрино-то вліяніе врѣхъ развратны нѣкои братія? По нѣкогашъ едничка-та надежда на момѣкъ-тъ е образователно-то и умегчително-то вліяніе на една любезнѣ сестрѣ която го обыча защото ѝ е братъ, и тѣй тя непрѣстанно ся старае за добро-то му. Заради нежъ, за неинъ *xatarg*, и да ся не засрами тя, той бы ся въздържалъ отъ много злины въ които иначе той лесно бы паднѣлъ.

Тя ся разговаря разумно съ него и го задържа у дома или го съдружава въ посѣщеніе при добродѣтели и просвѣщеніи свѣрстници, дѣто иначе, безъ нейното вліяніе, той бы намѣрилъ злонравны другари и съ тѣхъ наедно бы отивалъ въ безчестны домове и събрания на нечестивы и блудны чловѣцы.

Тя може да вдѣхнува въ умъ-тъ му ученіе-то и правила-та на религыѣ-тѣ и на богочестіе-то, да го води въ домъ-тъ Божій дѣто ся проповѣдуватъ думы-тѣ на животъ вѣченъ. Безъ нежъ той можаше да падне въ безвѣріе и да ся научи да кошунствува и да ся подгавря съ религыѣ-тѣ и съ всичко свято нѣщо.

Читателкы! вы които имате братія, като четете това, не дѣйте казва че то е само отъ въображеніе написано. Видѣли сме въ животъ-тъ си много примѣры за това що пишемъ тука. Много сестры станжжхъ ангели хранители на братія-та си, и сждный-тъ день ще открие слѣдствія-та на тѣхно-то стараніе. Не дѣйте казва, “То е добро за Европейцы-тѣ и другы-тѣ просвѣщены народы, но тука въ Българіѣ, братія-та не сж научени да гочитатъ сестры-тѣ си. Не е тѣй, щѣтъ не щѣтъ ще ги почитатъ, и ще ся во-

дѣтъ по тѣхно-то вліяніе и по тѣхны-тѣ свѣты, ако сж сестры-тѣ само какыто трѣбва да сж. Бывайте само добродѣтели, богочестивы, цѣломудры, братолюбивы и добронравны, и ще имате една власть и една силѣ коѣто и царіе-тѣ бы ся радвали да ѣхъ иматъ.

ХИМПА-ТА ЗА МОМЧЕТА-ТА.

Въ сегашный вѣкъ чловѣци-тѣ пытатъ за всяко нѣщо “Каква полза?” или, “Какво излѣзва отъ това?” И когато прѣдложимъ нѣкоѣж наукѣ за прѣподаваніе въ училище-то родители-тѣ, които гледатъ повече на вещественно-то а не на умственно-то, пытатъ, каквѣ ползѣ ще има дѣте-то отъ тѣзи наукѣ? Цѣль-та ни въ тѣзи статіѣ е да направимъ нѣкои бѣлѣжки врѣхъ курсъ-тъ на науки-тѣ които слѣдватъ ученицы-тѣ въ дѣвическы-тѣ училища. Нѣкои си мыслятъ че една мома като знае да чете и да пише тогази не ѝ трѣбва друго освѣнъ да научи нѣкое ржководіе, да шіе на гергевъ-тъ, да свири музикѣ, или друго.

Да не говоримъ за много-то други науки които сж потрѣбны на мамы-тѣ да ги знаѣтъ. Тука ще кажемъ само за хыміѣ-тѣ, една наука коѣто до сега едвамъ зема достойно-то си уваженіе въ училища-та за момчета-та. Полза-та която произлѣзва отъ познаваніе-то на тѣзи наукѣ ся показва най добрѣ чрѣзъ нѣколко примѣры отъ домашни случкы, които може да ся случатъ и въ всякѣ кѣщѣ.

Едно дѣте, на примѣръ, влѣзва въ единъ дограмаджійскый дюкенъ и види въ единъ чашѣ кезапъ, (*aqua fortis*) който дограмаджи-тѣ употрѣбватъ въ работѣ-тѣ си: дѣте-то го зема като на игрѣ и го испива. Тозъ часъ пада въ силны болѣжки отъ смъртоноснѣ-тѣ отровѣ. Занесватъ го на майкѣ му и скоро выкатъ лѣкаря, но прѣди да стигне лѣкарь-тъ мило-то дѣте дава душѣ. Оскрѣбена-та майка като цѣлува студено-то тѣло на дѣте-то си, нѣма ли да стане скрѣбъ-та ѝ по силна като ся научи че въ кѣщѣ-тѣ имало малко бѣла прѣсть (*magnesia*), отъ коѣто ако бѣше дала на дѣте-то си съ врѣме отървала го бы отъ смъртъ. Зато ѝ сж сега всичкы-тѣ ѝ цвѣтя и красношити дрехы когато дѣте-то ѝ го нѣма вече при нежъ?

Ето другъ примѣръ. Мжжъ-тъ ся вра-ща у дома лѣтенъ день, и отягченъ отъ пекъ-тъ поиска нѣкое кисело питіе. Намѣрва въ домъ-тъ нѣкой бѣлъ прахъ и като го има че е лемоняна кислота (лимонъ-тозу) направя си както мысли той една лемонадъ и ѿ испива. Тукакси усѣща болезъ и като выка женъ си и пыта за прахъ-тъ науча че прахъ-тъ е киселечна кислота (oxalic acid), която въобще ся употребява за да изважда пятна отъ платно и който е една силна отрова. Проваждатъ незабавно да выкатъ лѣкаръ-тъ но додѣ да пристигне той късно е вече. Възможно е и лѣкаръ-тъ да види на масж-тъ отъ горѣ, при кождо неутѣшима-та вдовица навежда главъ и плаче, че има малко *тебеширъ* отъ който ако да бы знаела тя да даде на болный-тъ съ врѣме, съвсѣмъ бы отнела силж-тъ на отровж-тъ, и любезный-тъ ѿ мжжъ бы былъ още живъ.

Сюлимень-то е едно нѣщо което ся употребява за разны нѣща и особно за да чистятъ криваты-тъ отъ дървеницы. Случва ся на примѣръ че слугы-тъ въ къщж-тъ като сж употребили това утровоно нѣщо, по невниманіе оставятъ малко въ нѣкое шулче или въ паницъ въ стаѣж-тъ дѣто сж работали, и малко-то дѣтенце което още не върви но пълзи сполучва да похване шулче-то и прѣди да може майка-та да го грабне отъ ржж-тъ му, то е пило отъ отровж-тъ. Колко быва радость-та на онжзи майкж ако бы да ся е научила и припомнила че въ тѣзи случкж има единъ цѣръ на ржжж. Тя скоро зема нѣколко яйца и дава на дѣтенце-то бѣлткъ-тъ да піе. Дѣтенце-то оздравва и майка му плаче отъ радость. Нека тогазы съсѣдкы-тъ ѿ да ѿ говорятъ за хубавы-тъ романы които сж чели, тѣзи химическия понятія струватъ за неѣж повече отъ всичкы-тъ романы на свѣтъ-тъ.

По села-та и малкы-тъ градища лѣкари-тъ не проваждатъ рецеты-тъ си на спицаріѣж-тъ но сами носятъ и раздаватъ цѣрове-тъ. По нѣкогажъ и врѣме нѣматъ за да притеглятъ прахове-тъ но само съ око гы размѣрятъ. Случва ся единъ лѣкаръ като бърза много да остави за болный-тъ единъ цѣръ на примѣръ, тартарометико, но съ погрѣшкж два ката повече отъ колкото е потрѣбно. Лѣкаръ-тъ заминува да гледа болны-тъ въ

друго село. Болный-тъ зема цѣръ-тъ и ся отравя. Каго слѣдува да повраща много силно и отъ часъ на часъ ослабнува найсетнѣ проваждатъ за лѣкаря и свывать съсѣди-тъ да присжтствуютъ на смъртъ-тъ на злочестый-тъ. Колко бы добро было ако да знаеше домакыня-та че има готовъ единъ цѣръ. Обыкновенный-тъ чай (като е силенъ) или кора-та отъ дубово дърво (*меше*) или шуплопины-тъ на желждъ-тъ и паламудъ или друго нѣкое стиптическо (което зятяга) питіе противодѣйствува на тартарометико-то и промѣнява го да стане едно невинно вещество. (*Слѣдува*).

ИСТИННО ВЕЛИЧІЕ.

Знаменитый-тъ и многоученый-тъ Г. Маршалъ, който бѣше сѣдія на Върховно-то Сждовище въ Съединены-тъ Статы въ Америкж, имаше обычай самъ си да ходи на пазарь-тъ да си купува каквото бы му трѣбвало за въ къщи, и самъ да носи у дома си каквото че купуваше. Единъжъ на пазарь-тъ случавя му ся да срѣщне единъ младъ человекъ който много ся оплаквалъ че не могълъ никакъ да намѣри кой да занесе у дома му една мисиркж който купилъ. (Види ся че го было срамъ самъ да носи мисиркж-тъ.) Г. Маршалъ пристѣпилъ та го попыталъ, дѣ му е къща-та, и като ся научилъ за къщж-тъ му дѣ е, казалъ му: “То е на пѣтъ-тъ ми. Дайте на мене мисиркж-тъ. Азы ще ви ѿ занесж.”

Когато дошли до къщж-тъ, младый-тъ попыталъ, “Колко пары да ти дамъ? “Ба! Нищо,” рече сѣдія-та. “Туй мѣсто е на пѣтъ-тъ ми и никакъвъ трудъ не ми станж.”

Младый-тъ послѣ попыталъ другыго нѣкого си, “Кой е онзи хрисимъ старецъ който ми носяше мисиркж-тъ? “Тойзи ли?” “Той е Г. Маршалъ, Върховный-тъ Сѣдія.”

“Но защо той да носи мисиркж-тъ ми?”

“Да ти кажж ли? Да ты избличи и да ты научи, самъ да глещь работж-тъ си, и да ты не е срамъ отъ онова което не е срамотно.”

Истинно-то величіе не ся срамува отъ онова което е полезно, и великодушный-тъ человекъ выжгы е готовъ да помогне на себе си. Самостоятельность-та и независимость-та на характеръ-тъ му ся показва въ това че знае самъ на себе си да слугува.

Ученный-тъ Докторъ Франклинь кога-
то най напръдъ поченъль работъ въ Фи-
ладельфийъ, самъ съ рѣцѣ-тъ си прѣна-
сялъ отъ мазъ-тъ хартиѣ-тъ коѣкто ку-
пувалъ за печатницѣ-тъ си.

ЗЛАТО.

Цѣль-та на злато-то е да утѣши ну-
жды-тъ на человекъ, а не да храни стра-
сти-тъ му. За това го ископаватъ отъ руд-
ницѣ-тъ, за това го прѣтопяватъ въ огнь-
тъ, за това го и чукатъ и удрятъ съ печ-
ать за да стане монета. Който го умно-
иждивява става неговъ господарь, който
го крые става му стражарь, който го лю-
би безуменъ е, който ся бои отъ него
робъ му е, който му ся кланя идолопо-
клонникъ е. Истинный мудрецъ е тойзи
който го прѣзира. (Попъ).

ЗДРАВО ДОКАЗАТЕЛСТВО.

“Господине,” каза едно благочестиво
момче на священника си една вечерь,
“человѣци-тъ въ дюкянѣ-тъ говорятъ все
за недостатки-тъ на християны-тъ, и
противъ Библиѣ-тъ, и азъ не знаѣмъ какъ
да имъ отговорѣмъ. “Най добро-то дока-
зательство което можешъ да употрѣбишь,”
отговори священникъ-тъ, “е доказател-
ство-то на набоженъ животъ.” Дай имъ
тойзи отговоръ и тѣ не ще могътъ да ся
прѣспиратъ съ тебе за това.

ПРАВЯНИЕ НА ХАРТИѢ.

Прочитаемы въ Нью-Йоркскый Таимсъ
слѣдущее-то :

“Подскъпнуваніе-то на парцалы-тъ за
правяніе хартиѣ даде причинъ за много
и многоиждивителны опыты. При това ка-
зывать че едно растеніе което ся казва
окра (бамя) и расте изобилно на всякъ-
дѣ въ Съединенны-тъ Държавы на Аме-
рику има изискванны-тъ прѣимущества
за правяніе на всякакъвъ видъ хартиѣ;
сирѣчь отъ хартиѣ коѣкто употрѣбля-
вать за обвързваніе стоки до най тѣж-
кѣ-тъ хартиѣ за каймета безъ да при-
турятъ друго нѣкое вещество.

Единъ благороденъ человекъ попыта
знаменитый-тъ проповѣдникъ Ивана Ве-
сли, “Смиреномудріе що е”? Той отго-
вори, “Смиреномудріе е дѣло да мысли
человекъ за себе си простѣ-тъ истинъ.”
То есть, да познае себе си за какъвто е.

СТИХОТВОРЕНІЕ.

НОВА-ТА ГОДИНА.

1

Колко тѣсенъ е прѣдѣль-тъ !
Какъ ся лѣто-то върти !
Колко бързишкомъ минуватъ
Дни, седмицы, мѣсеци !

2

Тѣй и вѣчность приближавъ,
Наближава врѣме-то ;
Ето Божій сѣдъ отдава
Право-то на всякого.

3

Но съ безчетны искушенья
И отъ вѣтрѣ и отъ вѣнь,
И чрѣзь суетны мечтанья
Ный живѣемъ като въ сѣнь.

4

Тозъ животъ какъ да прѣминѣ,
Събуди мя, Боже мой ;
И прѣзь новѣ-тъ годинѣ
Да съмъ вѣренъ воинъ твой.

5

Да живѣѣмъ Християнскы ;
Всичкы-тъ си длѣжности
И духовны и гражданскы
Да испълнѣмъ въ дни-тъ си.

6

Тѣй да е и друго лѣто,
Ако дойде, ако не,
Тазъ година на небе-то
Весель да мя възведе.

ПЫТАНИЯ ОТЪ Св. ПИСАНИЕ.

- 48 Кои сѣ първы-тъ думы Исусовы въ
Евангеліе-то ?
49 Въ кой случай Господъ нашъ ся по-
каза отъ ученицы-тъ си по строго
къмъ одного молителя ?
50 Кои Израилскы пѣсни сѣ писаны отъ
жены ?
51 Кажы имена-та на нѣкои пророчицы.

ЗОРНИЦА-ТА ся издава на мѣсеца ведѣжь. Годи-
шна цѣна за въ Париградъ е 5 гроша и за по вѣтъ
съ пощъ 10 гроша. — Спомоществованія и пары ся
пріемать въ Американскѣ-тъ Книгопродавницѣ, при
Балтаджи-ханъ, или въ Печатницѣ-тъ, Джамлъ-ханъ.

Притежатель на вѣстника и на печатницѣ-тъ
А. Минасіанъ, у Джамлъ-ханъ.